

SCHEEPVAART

Zeemanshuizen in de knel: 'Zeelui zijn een vergeten beroepsgroep en dat is treurig'

[Jelle Gunneweg](#)

14 april 2023, 10:30 • 6 minuten leestijd

Het nieuwe onderkomen van zeemanshuis The Bridge © Rijnmond

Zeemanshuis The Bridge in Oostvoorne heeft een nieuw onderkomen in het centrum van het dorp. Het is een lichte en ruime plek met een bar, wifi, spelletjes en altijd een vrijwilliger met een luisterend oor. Het zeemanshuis is één van de weinige plekken in de Rotterdamse haven waar zeelieden even kunnen ontspannen. De Nederlandse Zeevarendencentrale pleit voor meer en structurele financiering van deze welzijnsvoorzieningen.

"Deze locatie is fantastisch. Sinds de opening hebben we al vier nieuwe vrijwilligers erbij." Het zeemanshuis is nog niet helemaal klaar en de officiële opening moet nog plaatsvinden, maar nu al loopt coördinator Marco Benedict met een grote glimlach door de voormalige rijwielhandel aan de Stationsweg 33.

"We zaten eerst in de kelder van cultureel centrum De Man. Een donkere plek die al na één jaar te klein bleek. Deze ruimte is drieënhalve keer zo groot en heeft veel ramen. We zijn nu zichtbaar voor iedereen en maken echt onderdeel uit van het dorp."

Ook de zeelieden die door de vrijwilligers met busjes worden opgehaald lijken meer ontspannen, zegt de coördinator. "Ze zijn meer op hun gemak en blijven langer hangen. Vroeger werden we door de omwonenden nog wel eens met argusogen aangekeken. Mensen hadden geen idee wat het zeemanshuis deed. Nu zien ze de mannen tafelfootballen, een boek lezen of facetimen met hun familie."

Drie bemanningsleden van een vrachtschip: in het midden de Zuid-Koreaan Jionj Haian © Rijnmond

Een 'thuis ver weg van huis'. Dat is wat The Bridge voor de zeelieden wil zijn: een huiskamer voor de mannen en enkele vrouw die weken- of soms maandenlang aan boord van een schip zitten en even de zeebenen willen strekken. Met een witte personenbus halen de vrijwilligers de zeelui op en leveren ze ook weer kosteloos af bij de schepen in de Europoort en op de twee Maasvlakten.

Gemiddeld komen elke dag 20 à 30 zeelieden naar Oostvoorne; zo'n 4000 tot 5000 per jaar. Ze bezoeken de huiskamer, gaan uit eten, doen wat boodschappen of maken een korte wandeling door het dorp. Zo ook de Zuid-Koreaan Jionj Haian. Hij is 3e officier op het vrachtschip Bokm Quingdao en heeft een paar uur tijd voor ontspanning. Het dorp vindt hij rustig en mooi, maar hij wil ook graag de Markthal bezoeken. "Even wat anders dan een rondje op het schip of in mijn hut met het lawaai van de scheepsmotor op de achtergrond," zegt de jonge zeeman.

Het leven aan boord levert zeevarenden veel stress op door lange en onregelmatige diensten, een tekort aan slaap en sociaal isolement. Het ontbreekt hen aan privacy, omdat zij 24 uur per dag 7 dagen lang met dezelfde mensen zijn opgescheept, letterlijk. Zeevarenden zijn ook lang van huis: 30 procent is tussen de 6 en 12 maanden op zee. Daarnaast is het werk aan boord niet zonder gevaar, aldus de Seafarers Happiness Index in 2022.

Op een groot planningsbord houden de gastheren- en vrouwen de aankomst van de schepen bij. Dat is nodig omdat één bus eigenlijk te weinig is om in de behoefte te kunnen voorzien, zegt voorzitter Bernt Koning van het International Seafarers' Centre The Bridge, zoals de organisatie officieel heet. "Van de ruim 400.000 zeelieden die elk jaar Rotterdam aandoen, kunnen we er slechts een paar duizend ophalen door een tekort aan geld en vrijwilligers."

Naast de huiskamer in Oostvoorne is er alleen nog een zeemanshuis voor Deense zeevarenden in Brielle en een locatie in Moerdijk die twee dagen per week open is. Het zeemanshuis in Schiedam is langzaam weer aan het opstarten, na enkele jaren sluiting. "Het is pijnlijk voor een land met de grootste haven van Europa dat er zo slecht voor de zeelui wordt gezorgd," stelt Bernt Koning vast.

Op het planningsbord wordt de aankomst van schepen genoteerd. Links Marco Benedict, rechts Bernt Koning © Rijnmond

Hij wijst op een grote kaart van de Rotterdamse haven naar plekken waar zeelieden niet van boord kunnen. "De Landtong bij Rozenburg, het uiterste puntje van Maasvlakte 2, de Botlek, de Waalhaven en Dordrecht: we komen er niet of nauwelijks omdat die havens te ver weg liggen. Ook de bemanning van de cruiseschepen in het centrum hebben geen eigen plek. Toeristen worden beter geholpen dan de zeelui die hen een aangename vakantie moeten bezorgen."

De voorzitter klinkt wat bozig, omdat hij weet dat al met een klein beetje extra financiering de witte vlekken op de kaart kunnen worden opgevuld. "In Hamburg staat bijvoorbeeld een container bij de cruiseterminal die alleen bemand is als er een schip ligt. Dat zou bij ons ook goed kunnen werken. En met een tweede bus kunnen we ook veel meer zeevarenden vervoeren."

Volgens het Internationale Maritieme Arbeidsverdrag (MLC) zijn landen verplicht om zeevarenden een plek aan wal te geven voor kort verblijf. De financiering van deze welzijnsvoorzieningen vallen in de praktijk tussen wal en schip, omdat de LMC niet aangeeft wie daarvoor verantwoordelijk voor is. De Nederlandse staat heeft in 2005 de subsidie voor zeemanshuizen stopgezet. Daardoor draaien veel centra op vrijwilligers, en zijn ze afhankelijk van donaties, sponsors en kerken.

Ook uit een recent onderzoek van de Erasmus Universiteit blijkt dat de zeemanshuizen structureel meer geld nodig hebben voor een adequate dienstverlening. Onderzoeker Maurice Jansen: "Het werkgebied en de welzijnsbehoefte is omvangrijk. Het gaat niet alleen over de huiskamerfunctie maar ook over pastorale zorg, de scheepsbezoeken en het onderdak bieden voor en na aflossing. Voor een stabiele en professionele organisatie zijn transportmiddelen en beroepskrachten nodig."

Havengelden voor zeemanshuizen

The Bridge wordt voor een deel gefinancierd door het Rotterdam Port Welfare Committee. Daarin zit het Havenbedrijf Rotterdam, havenondernemersvereniging Deltalinqs, de Vereniging van Rotterdamse Cargadoors en Stichting De Beer. Zij doneren jaarlijks 70.000 euro aan het zeemanshuis, mede betaald door de havengelden van de rederijen. Maar volgens voorzitter Koning is minstens 150.000 euro nodig om een volwaardige organisatie te kunnen zijn.

Koning: "Het is jammer dat er een zekere zeeblindheid is ontstaan doordat de haven verder weg van de stad is komen te liggen. Zeelui zijn een vergeten beroepsgroep en dat is treurig. We hebben allemaal profijt van de zeevarenden maar waarderen ze te weinig. In de havens draait het alleen om geld verdienen en niet om mensen. Men vergeet dat als zij niet graag in de Rotterdamse haven komen, iedereen daar last van heeft. En dat kost ook geld."

Ontspanning in het zeemanshuis © Rijnmond

De Nederlandse Zeevarendencentrale (NZC) heeft de problematiek al meerdere malen bij de politiek en havenautoriteiten aangekaart. Na een motie in de Tweede Kamer is een deel van het financiële tekort dat in coronatijd is ontstaan kwijtgescholden. Maar daarmee is geen einde gekomen aan de financiële onzekerheid van de zeemanshuizen. De NZC hoopt met het onderzoek van de Erasmus Universiteit meer draagvlak te creëren en een structurele oplossing te bewerkstelligen voor de zeemanshuizen.

Ondertussen lijken in Oostvoorne al deze zorgen aan de zeevarenden voorbij te gaan. Zij stappen elke keer met een nieuwsgierig blik uit het busje en zijn overduidelijk blij met even vaste voet aan wal. Wael en Tarek uit Egypte weten zelfs de verslaggever te verleiden tot een potje tafeltennis. Het zorgt voor hilariteit en een luchtig moment in een verder zwaar bestaan.

"Thank you for your outmost hospitality. Finally a taste of civilization after months at sea," staat er in het gastenboek. *"Few hours away from work gave us enough time to refresh our minds from a monotonous life on board. These means a lot for us."*

Tafelvoetballen: een luchtig moment in een zwaar bestaan © Rijnmond